

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

НДІ техніки і технологій

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві

Польська академія наук відділення в Любліні

Академія інженерних наук України

Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
III Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

23-25 квітня 2020 року
м. Київ

УДК 005.932:631.15

ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАНЬ В СИСТЕМІ АГРОЛОГІСТИКИ

Нурісламов Олександр Олегович, магістрант¹⁷

Національний університет біоресурсів і природокористування
alexnurislamov98@gmail.com

Аграрний сектор України являє собою складну розгалужену динамічну систему галузей, підприємств та організацій, що потребує як цілеспрямованого державного управління, так і вільного ринкового регулювання з використанням логістичного підходу до управління ресурсним забезпеченням аграрного виробництва та розподілу продукції агропромислового комплексу.

Інтеграція України в світові господарські зв'язки виявила численні проблеми аграрного сектору:

– низький рівень державної підтримки;

---

¹⁷ Науковий керівник – Загурський Олег Миколайович д.е.н., доцент

- руйнацію сівозмін та деградацію ґрунтів в результаті великого виробництва сільськогосподарської продукції;
- безробіття та міграційні процеси сільського населення через низьку оплату праці, нижчу на 40% ніж в середньому по економіці;
- розбалансованість сучасної логістичної інфраструктури – транспортної, складської, сервісної та ін.

Світові тенденції та теоретико-методологічні і прикладні напрацювання агрологістики орієнтують на інтеграцію всіх функціональних сфер, що пов'язані з проходженням товарно-матеріальних потоків від постачальників необхідних для аграрного сектору ресурсів до виробників продукції та кінцевих її споживачів. Зважаючи на особливості сучасного стану агросектору та стратегічні орієнтири його реформування та розвитку проблема формування та функціонування логістичних систем у вигляді глобальних ланцюгів комплексних постачань є особливо актуальною

Проблема управління ланцюгами постачань в агросекторі ускладнюється основними відмінними особливостями функціонування ринку виробничих ресурсів, необхідних для агропромислового виробництва:

- циклічно-сезонний хвилеподібний попит на них та сезонний характер розрахунків за їх постачання, які обумовлюються специфікою виробництва і реалізації продукції рослинництва і тваринництва;
- відмінності у ґрунтово-кліматичних умовах, що суттєво ускладнюють виробництво і постачання ресурсів для сільських товаровиробників за асортиментом, обсягами, термінами тощо;
- ситуаційне застосування принципово відмінних технологічних рішень (системи обробітку ґрунту, захисту рослин, догляду за посівами і насадженнями, збирання урожаю тощо);
- використання широкого асортименту технічних засобів, більшість з яких протягом року працює обмежений період часу і відзначається низьким рівнем уніфікації, а вузли, агрегати, експлуатаційні та витратні матеріали у них не є взаємозамінними;
- залежність від територіального розташування постачальників, наявності торгового асортименту у одного постачальника, часових можливостей виконання замовлень, торгової політики, що застосовується постачальником тощо;
- велика кількість різних за рівнем концентрації виробництва сільськогосподарських підприємств, що обумовлює їх великі відмінності за фінансовими, технічними і технологічними можливостями та потребами.

У сучасних умовах постачальники матеріально-технічних ресурсів повинні орієнтувати свою діяльність на визначення реальних потреб і попиту та якісне дилерське обслуговування споживачів. При загостренні конкуренції кожний суб'єкт ринкових відносин повинен доводити свої переваги і конкурентоспроможність за рахунок поліпшення якості своїх послуг, надійності обслуговування, оперативності виконання замовлень споживачів, гнучкої цінової політики, чіткого графіку постачань, системи гарантій тощо. Досягти цього можна за рахунок оптимального поєднання і використання

сучасних принципів управління логістичними ланцюгами постачань з інтегрованою взаємодією суб'єктів ланцюга на міжорганізаційному та міжфункціональному рівнях.

Загальна тенденція використання процесного підходу в менеджменті визначила сучасну логістику як управління ланцюгами постачань (SCM) на основі концепції логістичної інтеграції функціональних бізнес-процесів та ланцюгової самоорганізації міжфірмових господарських зв'язків підприємств і організацій – суб'єктів ланцюга постачань.

Індивідуалізація запитів та динамізм поведінки споживачів, прискорені темпи інноваційних технологічних змін, формування єдиного економічного та інформаційного простору створили необхідні умови поглибленого позиціонування суб'єктів ланцюга постачань та їх ефективної взаємодії.

Базовою парадигмою управління рухом в ланцюзі постачань стало поєднання принципів ієрархії та гетерархії ситуаційних управлінських рішень окремих господарських суб'єктів виходячи з пріоритетності системних цілей ланцюга постачання в цілому. Продовжуючи ідею глобальної логістичної інтеграції та використовуючи визначені вище сучасні теоретичні підходи до управління є сенс, розширити поняття ланцюга постачань і розглядати його як замкнутий цикл глобальної системи управління рухом і трансформацією об'єктів постачань (матеріальних і нематеріальних) від «0» – початкового етапу виявлення суспільної (чи індивідуалізованої) потреби, через її трансформацію в ідею, а потім і в проекти конкретних продуктів задоволення цієї потреби з наступною їх реалізацією у виробництво і трансформацією продуктів, споживанням – і до кінцевого «0» — утилізації продуктів та переходу до оновлення потреби.

Впровадження концептуальних підходів інтегрованої логістики, методів і процесів управління глобальними ланцюгами комплексних постачань в теорію і практику агрологістики можуть допомогти вирішити більшість проблем, що заважають забезпеченню конкурентоспроможності та експортно-імпоротної ефективності вітчизняної агросфери. Адже аналіз існуючого стану логістичного забезпечення АПК виявив, що серед наростаючої кількості проблем агрологістики є серйозні стратегічні ризики і загрози:

- відокремлення інтересів окремих галузей агросфери замість їх орієнтації на системні інтереси цього сектору економіки;

- збільшення рівня монополізації в окремих функціональних ланках виробництва і дистрибуції продукції;

- зменшення купівельної спроможності переважної більшості товаровиробників щодо кількості і якості необхідних для виробництв матеріальних ресурсів — посадкового матеріалу, добрив, технічних засобів;

- деформація ринку матеріально-технічних ресурсів АПК через скорочення вітчизняного сільськогосподарського машинобудування;

- втрата цілісності інтегрованої системи матеріального виробництва у зв'язку з необґрунтованістю напрямів і пріоритетів реформування АПК. Для ефективного функціонування ланцюгів постачання в системі агрологістики

перш за все необхідно сформувавши клієнто-орієнтований комплекс об'єктів постачання відповідно до комплексних потреб споживачів.

Література

1. Загурський О.М. Управління ланцюгом постачань : навч. посіб. / О.М. Загурський. – Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2018. – 416 с
2. Курган В. П. Економіка аграрних підприємств: навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2015. – 270 с.
3. Левкін Г. Г. Логістика в АПК: навчальний посібник . – М.: Берлін: Дірект-Медіа, 2014. – 245 с.
4. Уотерс Д. Логістика. Управління ланцюгів поставок: Пер. з англ. Д. Уотерс – М.: ЮПІТІ-ДАНА, 2013. – 503 с.